

Beslut

Datum 2024-03-14

Dnr RAÅ-2023-2439

Er 16593-2023

Avdelning Kulturmiljö

Enhet Enheten för
bebyggelseutveckling
och enheten för
landscapsutveckling

Omprövning och aktualitetsprövning av område av riksintresse för kulturmiljövården, Trolleholm (M31), Eslövs och Svalövs kommuner, Skåne län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet bedömer att anspråket kulturmiljövårdens riksintresse Trolleholm (M31), i Eslövs och Svalövs kommuner, Skåne län uppfyller de obligatoriska kriterierna för riksintressen för kulturmiljövården och att det därmed är aktuellt enligt bestämmelserna enligt 3 kap. miljöbalken och tillämpliga bestämmelser enligt förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden.

Riksantikvarieämbetet omprövar, med stöd av 2 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, ovan riksintresse med följande ändringar av anspråkets beskrivningstext och geografiska avgränsning:

Trolleholm (M31)

Motivering

Slottsmiljö med odlingslandskap och bebyggelsestruktur som speglar den sociala och ekonomiska förvaltningen av godset från medeltiden in på 1900-talet och då särskilt följderna av 1800-talets skiftesreformer och plattgårdssystem, med en slottsanläggning från 1500-talet som illustrerar utvecklingen från privat borganläggning med försvarsfunktion till en arkitektoniskt gestaltad slottsmiljö. (Slottsmiljö, odlingslandskap).

Uttryck för riksintresset

Det storskaliga och öppna odlingslandskapet som präglas av slottets storgodsdrift. De raka allékantade vägarna som utgår från slottet till omgivande odlingsmarker och godsrelaterad bebyggelse. Stora ädellövskogar, solitära grova lövträd samt stenmurar. Djurhagen med spår efter betesdrift och hägnadssystem samt lövträd främst bok. Trolleholms slott, i en medeltidsinspirerad tegelarkitektur, som framträder på avstånd i dalgången. Slottets omgivande vallgrav, ladugårdsplatsens storskaliga ekonomibyggnader, med framträdande

Riksantikvarieämbetet

Box 1114

Box 5405

621 22 Visby

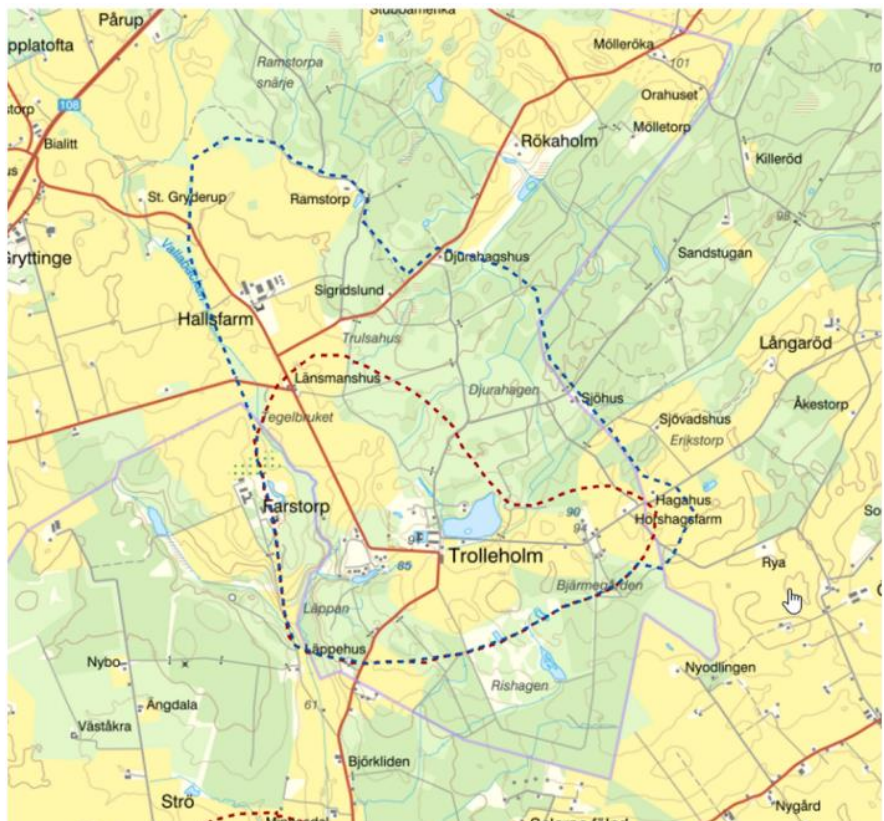
Tel 08-5191 8000

E-post registrator@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

trappstegsgavlar, den engelska parken med lusthus från 1700-talet. Godsrelaterad bebyggelse så som arbetarbostäderna, skolan, smedjan, inspektorsbostaden, torpen, Ramstorp, arrendegården eller plattgården Halls farm och den före detta järnvägsstationen samt kvarnverksamhet i form av kvarnbyggnad och rester av dämmen.



Den röda prickade linjen visar befintligt riksintresseanspråk, den blå prickade linjen visar nytt riksintresseanspråk. Karta: Länsstyrelsen

Ärendet

Länsstyrelsen i Skåne arbetar sedan 2020 med en översyn av länets samtliga riksintresseområden för kulturmiljövården.

Det förslag till omprövning som Riksantikvarieämbetet har tagit emot är riksintresset Trolleholm (M31). Riksantikvarieämbetet konstaterar att underlaget som länsstyrelsen har bifogat i ärendet är tillräckligt för att kunna bedöma områdets faktiska förhållanden och status. Riksantikvarieämbetet har bearbetat länsstyrelsens förslag och länsstyrelsen har getts möjlighet att yttra sig om ändringarna.

Ändringarna innebär att beskrivningstexten har utvecklats och att den geografiska avgränsningen i enlighet med länsstyrelsens förslag har justerats för att fånga in relevant areal för förståelsen och upplevelsen av angivna värden. Justeringen innebär en utökning i norr för att omfatta plattgården Halls farm med anslutande odlingsmark samt Ramstorp i nordost. Utökningen inkluderar också skogsområdet Djurhagen med bland annat stenmursinhägnader. I övrigt föreslås endast en mindre justering i öster för att omfatta ett torp.

Inom översynen har länsstyrelsen genomfört en dialog med Eslövs och Svalövs kommuner.

Skälen för beslutet

Syftet med ändringen är att förtydliga den riksintressanta berättelsen. Revideringen genomförs i enlighet med Riksantikvarieämbetets kriterier¹ som betonar nödvändigheten av en helhetsmiljö med kulturhistoriska samband mellan uttrycken i landskapet och den berättelse som riksintresset ska förmedla. Den geografiska avgränsningen ska i sin tur avspegla riksintressets innehåll, det vill säga de uttryck som valts ut för att illustrera det kulturhistoriska sammanhanget.

Utökningen införlivar en betydelsefull del av den godsrelaterade bebyggelsen, plattgården Halls farm, med omgivande storskaliga odlingsmarker som bildar ett sammanhängande landskapsrum. En lång alléprydd väg binder samman farmen med slottsområdet. Den rätlinjiga vägsträckningen med lång siktlinje utgör ett karaktäristiskt landskapselement, varifrån vyer öppnas upp mot odlingslandskapet. Den bokskogsdominerande Djurhagen med avgränsande stenmurar har tagits med då den vittnar om historiskt betydelsefulla funktioner på godset såsom jakt och betesdrift.

Målet med en tydlig beskrivningstext och en geografisk avgränsning som speglar texten korrekt, är att riksintressebeskrivningen ska fungera bättre som planeringsverktyg.

Ärendets fortsatta handläggning

Riksantikvarieämbetet kommer att vidta de åtgärder i ärendet som behövs för att genomföra beslutet, vilket bl. a. innebär att beskrivningstexterna förs in i Riksantikvarieämbetets förteckningar och görs tillgängliga på webben

¹ A: Riksintressant berättelse. B: Helhetsmiljö. C: Fysiska uttryck. D: Regionala och lokala förhållanden. E: Internationella åtaganden.



Andra myndigheters åtgärder

Beslutet överlämnas till länsstyrelsen och Boverket för vidare åtgärder. En åtgärd är att områdets geografiska avgränsning ändras och görs tillgänglig i länsstyrelsens Webb-GIS.

Riksantikvarieämbetet förutsätter vidare att kommunen beaktar förändringarna i aktuella planer och program.

Detta beslut har fattats av t f enhetschefen Mattias Schönbeck efter föredragning av handläggaren Johan Aspfors.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Boverket

Eslövs kommun

Svalövs kommun